

**UCHWAŁA NR XXXVII/344/2020
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE**

z dnia 24 września 2020 r.

w sprawie aktualizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn.zm.¹⁾), Rada Miejska w Tarnowie uchwała, co następuje:

§ 1. W „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020” przyjętej uchwałą Nr XXXIV/344/2017 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020”, w części II w rozdziale 3 po podrozdziale 3.8 wprowadza się podrozdział 3.9 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tarnowie

Jakub Kwaśny

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1622, 1690, 1818, 2245 i 2473.

3.9. Analiza potrzeb w zakresie prowadzenia domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobietami w ciąży, mieszkań chronionych oraz innych ośrodków wsparcia

Po analizie kluczowych kwestii społecznych i opracowaniu szczegółowych analiz SWOT obszarów, najważniejszych z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych, zasadnym wydaje się przedstawienie potrzeb w zakresie prowadzenia domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, mieszkań chronionych oraz innych ośrodków wsparcia dla mieszkańców Tarnowa.

W mieście Tarnowie, podobnie jak w całym kraju, proces starzenia się jest procesem powszechnym i nieodwracalnym. Obserwuje się niekorzystne zmiany demograficzne świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Niekorzystne perspektywy związane z migracjami – zwłaszcza ludzi młodych, jak również niekorzystne zmiany w obszarze wartości rodzinnych, co skutkuje niejednokrotnie rozpadem rodziny często wielopokoleniowej. Obserwowane zmiany mają również związek ze zmieniającą się strukturą i funkcjami rodziny. Rodziny, coraz częściej nie są w stanie tak jak do tej pory, zapewnić wystarczającej i odpowiedniej do potrzeb opieki seniorom czy przewlekle chorym członkom rodziny, w miejscu zamieszkania. W następstwie dokonujących się bowiem zmian społeczno-ekonomicznych i demograficznych, rola rodziny jako głównego źródła opieki ulega zmniejszeniu.

Według prognoz GUS ¹⁾ w najbliższych dekadach należy się spodziewać dalszych niekorzystnych zmian w strukturze wiekowej ludności – do 2030 roku liczba osób w wieku powyżej 60 lat zwiększy się do około 10 mln. W obliczu prognozowanych zmian demograficznych kluczową kwestią staje się zabezpieczenie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, doświadczających niejednokrotnie chorób cywilizacyjnych.

Stąd też pojawia się potrzeba rozwoju profesjonalnych, instytucjonalnych i półinstytucjonalnych usług opiekuńczych. W tych bowiem sytuacjach, gdy stan psychofizyczny osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych czy seniorów tego wymaga, udzielenie wsparcia w ramach opieki długoterminowej powinno spocząć na profesjonalnych służbach.

Zapewnienie opieki i wsparcia osobom starszym, niepełnosprawnym, przewlekle chorym, dzieciom i młodzieży – w ramach pomocy instytucjonalnej i półinstytucjonalnej, to jedno z ważniejszych zadań lokalnej polityki społecznej.

3.9.1. Domy Pomocy Społecznej

Osoby wymagające pomocy ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność, są szczególną grupą wymagającą wsparcia, a rodzaje pomocy i formy usług uzależnione są od ich sytuacji. Mieszkańcy Tarnowa wymagający całodobowej opieki, którzy nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, są kierowani przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie do domów pomocy społecznej i dziennych ośrodków wsparcia.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.

Na terenie Tarnowa funkcjonują cztery domy pomocy społecznej w tym dwa niepubliczne²⁾, łącznie dysponują 348 miejscami.

W 2017 r. DPS przy ul. Robotniczej wychodząc naprzeciw obserwowanym zmianom demograficznym powodującym wzrost liczby osób starszych – opiekunów osób niesamodzielnych, których stan zdrowia nie pozwala na w pełni adekwatną do stanu zdrowia opiekę nad zależnym członkiem rodziny, poszerzył swoją działalność o wsparcie kierowane do osób dorosłych zmieniając tym samym nazwę na Dom Pomocy Społecznej

¹⁾ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-dla-powiatow-i-miast-na-prawiepowiatu-oraz-podregionow-na-lata-2014-2050-opracowana-w-2014-r-,5,5.html>, 13 luty 2019 r.

²⁾ Część II, 2.1.5. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020.

dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie. W ramach posiadanych miejsc - 18 przeznaczono dla osób dorosłych. Utworzenie miejsc dla dorosłych osób, pozwoliło uniknąć sytuacji powodującej konieczność umieszczania mieszkańców miasta w placówkach poza Tarnowem. W przyszłości w ramach posiadanych miejsc statutowych oraz zapotrzebowania - możliwe będzie dalsze poszerzenie działalności na potrzeby osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Liczba osób korzystająca z usług świadczonych przez tarnowskie domy społeczne w 2017 r. wynosiła 412; w 2018 r. 413; w 2019 r. 415.

Potrzeby w zakresie pomocy i wsparcia osób wymagających skierowania do Domów funkcjonujących na terenie Tarnowa są zaspakajane w stopniu wystarczającym. Okres oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej dla osób somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku jest zgodny z ustawą o pomocy społecznej a liczba miejsc na obecną chwilę spełnia oczekiwania mieszkańców.

Na terenie miasta Tarnowa natomiast brakuje domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych. Brak domu o takim profilu generuje konieczność kierowania mieszkańców Tarnowa do domów w powiecie tarnowskim lub poza nim. W 2018 r. w domach pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych przebywało 85 osób, w 2019 r. 84 osoby. Z diagnozy środowiska przeprowadzonej na podstawie obserwacji pracowników socjalnych MOPS w Tarnowie oraz zgłoszeń pracowników Oddziału Psychiatrycznego Szpitala Wojewódzkiego im. Św. Łukasza w Tarnowie wynika, że istnieje coraz większa potrzeba wsparcia dla osób chorych psychicznie. Coraz częściej dotyczy to osób młodych. W ostatnich latach znacząco wzrosła liczba osób z zaburzeniami psychicznymi. Czas oczekiwania na wole miejsce w DPS wynosi kilka miesięcy a w placówce najbliższej miastu Tarnów tj. w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Psychicznie Chorych w Nowodworzu nawet 24 miesiące.

Utworzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych na terenie miasta Tarnowa, umożliwiłoby szybką i kompleksową pomoc i wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi wymagającymi całodobowej opieki i zwiększyłoby dostępność tej formy pomocy dla mieszkańców Tarnowa. Aktualna sytuacja powoduje, że udzielenie pomocy nawet w pilnych przypadkach, jest trudne do zrealizowania. Stąd zasadnym jest podjęcie kroków w celu utworzenia w Tarnowie domu pomocy społecznym o takim profilu.

Reasumując stwierdzić należy, że istniejące w mieście domy pomocy społecznej, mimo okresowej konieczności oczekiwania w kolejce, zabezpieczają potrzeby osób przewlekle somatycznie chorych, dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz seniorów wymagających wsparcia w formie umieszczenia w placówce całodobowej. Największym problemem jest natomiast zabezpieczenie potrzeb w tym zakresie dla osób psychicznie chorych.

3.9.2. Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy, to ośrodki wsparcia, służące budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowujące do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są to placówki dziennego pobytu, w którym osoby mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Na terenie Tarnowa działają trzy profile środowiskowych domów samopomocy³⁾.

- typ A - dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B - dla osób upośledzonych umysłowo,
- typ C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

W 2018 r. z opieki Środowiskowego Domu Samopomocy im. Św. Kingi (typ B) skorzystało 73 osoby, a z Domu „Zielona Przystań” 53 uczestników. W 2019 r. z opieki Środowiskowego Domu Samopomocy im. Św. Kingi (typ B) skorzystało 73 osoby, a z Domu „Zielona Przystań” 67 uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielona Przystań” w Tarnowie przy ul. Skargi 29a prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną BioVitaMed od 2015 r. prowadzi placówkę typu C dla 25 osób oraz od 2017 r. typu A dla 20 osób przewlekle psychicznie chorych. W związku z rosnącym zainteresowaniem mieszkańców Tarnowa oraz innych ościennych Gmin (Gmina Tarnów i Gmina Skrzyszów) usługami wspierająco-aktywizującymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Gmina Miasta Tarnowa w porozumieniu ze Spółdzielnią Socjalną BioVitaMed podjęła działania zmierzające do zwiększenia od października 2019 r. limitu miejsc w SDS dla placówki typu C z 25 miejsc do 27 oraz typu A z 20 miejsc do 25. Zwiększenie

³⁾ Część II, 2.1.6. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020.

liczby miejsc typ A o 5 zostało przeznaczone dla osób ze spektrum autyzmu lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi co w pełni zabezpieczy potrzeby tej grupy osób niepełnosprawnych.

Od 2020 r. Środowiskowy Dom Samopomocy „Zielona Przystań” jest prowadzony przez Fundację Zielona Przystań .

Wszystkie typy Domów cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców miasta. Miejsca w ŚDS typ B są z reguły zajęte, do ŚDS typ A i C osoby kierowane są na bieżąco.

Fundacja Zielona Przystań w razie potrzeby deklaruje w każdej chwili poszerzenie działalności o kolejne miejsca, spełniające wszystkie wymagane standardy.

3.9.3. Domy dla samotnych matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – kobieta, która znalazła się w sytuacji kryzysowej może skorzystać z całodobowej, okresowej opieki i usług świadczonych przez taki dom. Również mężczyzna – ojciec ma prawo skorzystać na takich samych zasadach z usług świadczonych przez domy. W tego typu domach zapewnia się pomoc o charakterze interwencyjnym czyli schronienie i wsparcie podczas sytuacji kryzysowej, zmierzające do jej przezwyciężenia. Pomoc oferowana przez dom ma charakter tymczasowy, doraźny i ma na celu umożliwienie powrotu do normalnego życia.

W Tarnowie od 1983 r. funkcjonuje Diecezjalny Dom Samotnej Matki w Tarnowie przy ul. Mościckiego 65. Dom prowadzony jest przez Siostry Urszulanki Serca Jezusa Konającego ze Zgromadzenia założonego przez Św. Urszulę Ledóchowską. Podstawowym zadaniem Domu jest niesienie pomocy kobietom, które spodziewają się dziecka i są w trudnej sytuacji osobistej, rodzinnej lub materialnej oraz kobietom z dzieckiem do 6.miesiąca życia dziecka. Dom przeznaczony jest dla 6. kobiet i 6 dzieci. Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży – mieszkanki Tarnowa, wymagające ze względu na swoją sytuację życiową wsparcia interwencyjnego, mogą korzystać z pomocy oferowanej przez ten dom, jak również z pomocy oferowanej przez Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, mieszczący się przy ul. Szarych Szeregów 1, dysponujący miejscami noclegowymi. Pomoc oferowana przez te ośrodki wsparcia w pełni zabezpiecza incydentalnie diagnozowane w tym zakresie potrzeby wśród mieszkańców miasta.

3.9.4. Mieszkania chronione

W Tarnowie funkcjonują dwa mieszkania chronione wspierane przeznaczone dla osób niepełnosprawnych⁴⁾.

W mieszkaniu chronionym dla kobiet (5 miejsc) w 2019 r. przybywało łącznie 4 kobiety, z kolei w mieszkaniu dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn (3 miejsca) przebywało 3 mężczyzn. Dalsze funkcjonowanie mieszkania dla kobiet i mieszkania dla mężczyzn jest zasadne i aktualnie wystarczające, w pełni zaspakaja potrzeby społeczności lokalnej.

W mieszkaniu chronionym treningowym (3 miejsca) w 2019 r. przebywało łącznie 4 osoby usamodzielniane tj. pełnoletnich wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej. W roku bieżącym w mieszkaniu chronionym treningowym przebywa 2 osoby.

3.9.5. Inne ośrodki wsparcia

Schronisko dla osób bezdomnych „Dom dla Bezdomnych Mężczyzn Caritas Diecezji Tarnowskiej”, ul. Prostopadła 9A, prowadzone na zlecenie GMT przez Caritas Diecezji Tarnowskiej.

Zgodnie z zawartą umową Caritas prowadzi schronisko dla osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) na 60 miejsc zgodnie ze standardami określonymi rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni. Prawo do skorzystania z usług schroniska dla bezdomnych mają wyłącznie osoby z terenu Gminy Miasta Tarnowa, które otrzymają stosowną decyzję administracyjną o umieszczeniu w ośrodku wsparcia tego typu oraz podpiszą kontrakt socjalny, zgodnie z art. 48a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W 2019 r. z pomocy Domu dla Bezdomnych skorzystało ogółem 294 osoby.

3.9.6. Inne usługi wspierające

1. Mieszkanie wspomagane dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

⁴⁾ Część II, paragraf 2.1.7. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020.

Mieszkanie prowadzone jest w ramach projektu pn. „Od bierności do Aktywności” w Centrum Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej „Słoneczne Wzgórze”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 dla trzech osób niepełnosprawnych intelektualnie. Realizacja zadania ma na celu przygotowanie osób uczestniczących w ww. projekcie do prowadzenia samodzielnego życia, a w szczególności wpływa na poprawę sprawności w zakresie samoobsługi, rozwija kontakty, umożliwia integrację z lokalnym społeczeństwem. Mieszkanie nie jest prowadzone w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej.

2. Subregionalne Centrum Wsparcia Opiekunów Nieformalnych Osób Niesamodzielnych „Bezpieczna Przystań”.

Jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa, zostało utworzone w celu realizacji projektu pn. „Wsparcie opiekunów nieformalnych osób niesamodzielnych w subregionie tarnowskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Realizacja projektu obejmuje okres od 1 października 2018 r. do 30 września 2021 r.

Centrum zlokalizowane przy ul. Sanguszków 28A w Tarnowie zapewnia usługi opieki zastępczej, umożliwiające czasowe przebywanie jednocześnie 15 osób niesamodzielnych pod profesjonalną opieką w przypadku braku możliwości sprawowania opieki przez ich opiekunów. Jednostka koordynuje również opiekę środowiskową i wsparcie w domach osób niesamodzielnych, które ze względu na przeciwwskazania lekarskie nie mogą zostać przewiezione do ośrodka. W ramach Centrum działa również bezpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, wyposażona w kilkaset sztuk różnego rodzaju sprzętu rehabilitacyjno-pielęgnacyjnego oraz „opaski życia” z przyciskiem alarmowym. Wśród korzystających z usług stacjonarnych Centrum znaczną grupę stanowią osoby z różnymi postaciami otępień oraz chorobą Alzheimera. Opiekunowie nieformalni mogą natomiast skorzystać ze wsparcia w postaci warsztatów grupowych z zakresu opieki nad osobami niesamodzielnymi, grup wsparcia integrujących opiekunów, opieki coacha, dostępu do portalu internetowego oraz do całodobowej infolinii, gdzie można uzyskać informacje na temat właściwej opieki nad osobami niesamodzielnymi a także możliwości i dostępności różnego rodzaju wsparcia. Pomieszczenia „Bezpiecznej Przystani” są wolne od barier architektonicznych i dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.